Maa – ja metsätaloustuottajain Keskusliitto
MTK ry

Lausunto 32/2021

Eduskunnan talousvaliokunta

Lausunto: HE 3/2021 vp elintarvikelaiksi ja laiksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

MTK kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä ja siihen liittyvien säädösten muuttamisesta. MTK kiittää myös elintarvikelainsäädännön muutoksen valmistelun hyvästä, toimijoita osallistavasta ja avoimesta prosessista sekä avoimesta tiedotuksesta, jotka toteutuivat poikkeuskevään 2020 aikana. Kokonaisuudessaan lain esitystapa selkenee ja yhdenmukaistuu.

MTK haluaa tuoda esiin lain muutoksesta yleisesti seuraavaa:
Esityksen tavoitteeksi on asetettu hallinnollisen taakan vähentyminen. Koko elintarvikelainsäädännön tarkoituksena on varmistaa kuluttajien terveydellinen ja taloudellinen turvallisuus. Toimijoille lainsäädännön tulee olla tasapuolinen ja kilpailuaseman yhtenäinen. Tavoite taakan vähentymisestä ja lainsäädännön kokonaistavoitteet toteutuvat uudistuksessa hyvin. Toimiva lainsäädäntö vahvistaa kuluttajien luottamusta elintarvikeketjuun.

Elintarvikepetokset ovat valitettava osa ruokaketjua, ja niihin puuttumiseen tarvitaan tulevaisuudessa yhä enemmän ryhdikkäitä toimia, tehokkaampia rangaistuksia ja osaavaa sekä toimivaltaista viranomaistyöpanosta. Esityksessä elintarvikepetoksien ennaltaehkäisy ja niihin puuttuminen on esitetty entistä painoarvokkaampana toimintana, tämä on tärkeää myös harmaan talouden torjumisen kannalta. Laki antaa työkalut elintarvikepetoksien suhteen, tärkeää on saada mahdollistetut toimet myös käytäntöön. Hallinnollisista pakkokeinoista Internet-sivuston sulkeminen on äärimmäinen, mutta olemassa olevana hyvä työkalu kuluttajien terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi.

Elintarvikealan toimijoilla on tarve ja oikeus saada viranomaisilta valvonnan lisäksi ohjausta ja neuvontaa. Elintarvikealan toimijoiden valvonnan maksuperusteiden muuttuessa lainsäädännön esittämällä tavalla, perusmaksun koskiessa kaikkia toimijoita, valvonta ei painotu pelkkään riskiperusteisuuteen, vaan mahdollistaa myös neuvonnallisen otteen. Kuitenkin, kun laissa esityksen mukaan on selvennetty elintarvikealan toimikenttää, voidaan valvontaa kohdentaa eniten sitä tarvitseviin toimijoihin. Esityksen mukainen, elintarvikevalvonnan maltillinen kustannusten nousu toimijoille on hyväksyttävää, jos tämä tarkoittaa toimijoiden saavan myös nykyistä enemmän neuvontaa ja ohjausta sekä toisaalta valvonnallisia keinoja koko ketjun luotettavuuden hyväksi.

Alkutuotannon toimijoiden, kyläkauppojen ja pienimuotoisen toiminnan harjoittajien vapautus perusmaksusta on kohtuullinen ja kiitettävä ratkaisu: Elinvoimaiset ja toimintakykyiset yritykset haja-asutusalueilla ovat merkityksellisiä koko yhteiskunnan kannalta. Tämä maksuvapautus on myös linjassa hallituksen lähiruokaohjelman kanssa. Yleishyödyllisten yhdistysten vapauttaminen valvontamaksusta edistää osallistuvan kansalaisyhteiskunnan toteutumista ja on käytännön teko arvokkaan 3. sektorin toiminnan toteutumisedellytysten ylläpitämiseksi.

Helsingissä, 23.2.2021

Heidi Siivonen
Ruokamarkkina-asiantuntija

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
PL 510 (Simonkatu 6) • 00101 Helsinki
Puhelin 020 4131 • Faksi 020 413 2403
Y-tunnus 0215194-5 • www.mtk.fi

Central Union of Agricultural Producers and Forest Owners (MTK)
PO Box 510 (Simonkatu 6) • FI-00101 Helsinki
Telephone +358 20 4131 • Fax +358 20 413 2403
Business code 0215194-5 • www.mtk.fi